

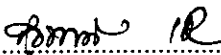
ความหวัง พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ การสนับสนุนทางสังคม กับความผาสุก
ทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี

สุภาวดี เนติเมธี

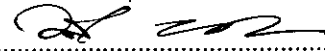
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2547
ISBN 974-383-990-9
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ สุภาวดี เนติเมธิ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลครอบครัวของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

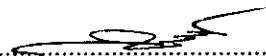
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เรียร์พิเชฐ)

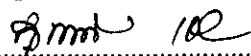
 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

 กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

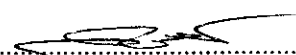
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ประธาน

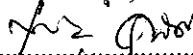
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เรียร์พิเชฐ)

 กรรมการ

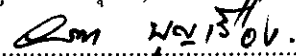
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

 กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

 กรรมการ

(ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ)

 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ผกา บุญเรือง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เทียรพิเชฐ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางด้วยความปรารถนาดีอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งให้กำลังใจเสมอมา ทำให้ผู้วิจัย ได้ทราบแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ ศร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และ ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พร้อมกันนี้ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชลบุรี ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ตลอดจน เจ้าหน้าที่พยาบาลที่ให้การอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และที่สำคัญ ที่สุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวีทุกท่านซึ่งไม่สามารถ เยียนนามได้ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยห่วงใยและเป็นกำลังใจที่ดีเยี่ยมมาโดยตลอด ขอบคุณเพื่อนร่วมหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือ เอื้ออาทร และให้ กำลังใจด้วยดีตลอดการศึกษา ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ ให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่บุพการี ผู้มีพระคุณ ทุกท่าน และคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน

สุภาวดี เนติเมธิ

44910141: สาขาวิชา: การพยาบาลครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว)

คำสำคัญ: ความหวัง/ พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์/ ความผาสุกทางจิตวิญญาณ

สุภาวดี เนติเมธี: ความหวัง พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ และการสนับสนุนทางสังคม กับความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี (HOPE, NURSING CARE BEHAVIORS, SOCIAL SUPPORT AND SPIRITUAL WELL-BEING IN POSTPARTUM MOTHERS WITH HIV INFECTION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์:

สุนทรวดี เรียบพิษฐ, ค.ด., วรณี เดียวอิสเรศ, Ph.D., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด. 118 หน้า.

ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-383-990-9

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผาสุกทางจิตวิญญาณ ระดับความหวัง ระดับพฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ ระดับการสนับสนุนทางสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างความหวัง พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ การสนับสนุนทางสังคม กับความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดา หลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี และศึกษาแนวทางในการสร้างความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ 1) มารดาหลังคลอด 6 สัปดาห์ที่ติดเชื้อเอชไอวี ที่มาคลอดบุตรที่โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวน 97 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรของแต่ละโรงพยาบาล 2) พยาบาลที่ให้การดูแลมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่ในแผนกหลังคลอดโรงพยาบาลชลบุรี และโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จำนวน 18 ราย ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม 2546 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ตามลักษณะของเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าระดับความผาสุกทางจิตวิญญาณ ระดับความหวังของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวีอยู่ในระดับปานกลาง ระดับพฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ และการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก ความหวัง พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางในการสร้างความผาสุกทางจิตวิญญาณสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความผาสุกในสิ่งที่เป็นอย่างนี้ เน้นให้มารดานึกถึงชีวิต อนาคตของบุตรที่กำลังจะเติบโตขึ้นมาในอนาคต เพื่อเป็นกำลังใจใน การต่อสู้ชีวิต ส่งเสริมบุคคลที่สำคัญและใกล้ชิดในชีวิตให้เป็นกำลังใจ 2) ด้านความผาสุกในความศรัทธายึดมั่นทางศาสนา สร้างความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจแก่มารดา โดยการทำจิตใจให้สงบ การทำบุญ สวดมนต์ทำสมาธิ หรือกิจกรรมทางศาสนาที่ยึดมั่น

44910141: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORDS: HOPE/NURSING CARE BEHAVIOR/ SPIRITUAL WELL-BEING

SUPAVADEE NETIMETEE: HOPE, NURSING CARE BEHAVIORS, SOCIAL SUPPORT AND SPIRITUAL WELL-BEING IN POSTPARTUM MOTHERS WITH HIV INFECTION. THESIS ADVISORS: SUNTRARAWADEE THEINPICHET, Ph.D., WANNEE DEOISRESS, Ph.D., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D. 118 P. 2004. ISBN 974-383-990-9

The purposes of this research were to 1) study the level of spiritual well-being, hope, nursing care behaviors, and social support in postpartum mothers with HIV infection, 2) examine the relationships between hope, nursing care behaviors, social support and spiritual well-being in postpartum mothers with HIV infection, and 3) to determine nursing interventions to promote spiritual well-being for postpartum mothers with HIV infection. The sample consist of 1) 97 proportional random sample of postpartum mothers with HIV infection who attended postpartum check up clinic at Chonburi Hospital, Queen Sawang Watana Sriracha Hospital, Chaseangcho Hospital, and Jaophaya-aphaiphubeth Hospital and 2) Eighteen staff nurses who took care of postpartum mothers with HIV infection in Chonburi Hospital and Queen Sawang Watana Sriracha Hospital. The quantitative data was collected using self-report questionnaires and analyzed in term of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient. Qualitative data were analyzed using content analysis.

The research revealed that: 1) Spiritual well-being and hope in postpartum mothers with HIV infection were at moderate level, 2) Nursing care behaviors and social support were at high level. There were statistically positive correlation between hope, nursing care behaviors, social support and spiritual well-being of the postpartum mothers with HIV infection at the level of .05 level. The interventions to promote spiritual well-being were 1) The existential well-being, thought of mother to think of future of their childrens, encourage mothers to willing to live and promote significant others to be then for their love one, encourage them, promote significant other 2) The religious well-being by developing firm feel, clam, pray.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิญญาณและความผาสุกทางจิตวิญญาณ.....	15
ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับความผาสุกทางจิตวิญญาณ.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	51
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิจัย.....	55
ผลการวิจัย.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	56
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความหวัง พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ การสนับสนุนทางสังคม และความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติด เชื้อเอชไอวี.....	60
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความหวัง พฤติกรรมการดูแลทาง การพยาบาล การสนับสนุนทางสังคม และความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดา หลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี.....	70
แนวทางในการสร้างความผาสุกทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อ เอชไอวี.....	72
5 สรุปและอภิปรายผล.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	110
ภาคผนวก ค.....	114
ภาคผนวก ง.....	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
2 จำนวนและร้อยละของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี จำแนกตามอายุ ลำดับที่ของการคลอด จำนวนบุตร ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว อาชีพ รายได้ของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้.....	56
3 จำนวนและร้อยละของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี จำแนกตามระยะเวลาที่ทราบว่าติดเชื้อ การแสดงอาการของโรค การได้รับยา AZT ระหว่างตั้งครรภ์ ผลเลือดของสามี สามีทราบผลเลือดของภรรยา บุคคลอื่นที่ทราบผลเลือด.....	58
4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความหวังของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี.....	60
5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี.....	61
6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคมของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี.....	65
7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี.....	68
8 ความสัมพันธ์ระหว่างความหวัง พฤติกรรมการดูแลทางการแพทย์ การสนับสนุนทางสังคม และความพึงพอใจทางจิตวิญญาณของมารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี (n = 97).....	70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิด.....	44